

ฝึกจิตให้มีความสุข

○ การบริหารจิต คือการฝึกอบรมจิตให้มีความสุข เบิกบานเป็นสุข ขณะเดียวกันรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกควรแก้ไข อะไรควรส่งเสริมอย่างไร และเมื่อรู้แล้วก็ควรปฏิบัติเพื่อแก้ไข หรือส่งเสริมให้เหมาะให้ควร

คือปฏิบัติเพื่อแก้ไขสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไข และส่งเสริมสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมการบริหารทางจิตมิใช่เพียงเพื่อฝึกอบรมจิตใจให้สงบ เบิกบานเป็นสุขอย่างไม่รับรู้เลยว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรควรแก้ไข อะไรควรส่งเสริม

○ อันจิตที่ได้รับการฝึกอบรมในทางที่ถูกต้อง ต้องเป็นจิตที่มีความสงบเป็นพื้นฐานนี้แหละ ที่จะทำให้มีความรู้ในสิ่งที่ควรรู้ เห็นในสิ่งที่ควรเห็น เช่นความผิดถูก ความควรไม่ควร รู้วิธีปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นอย่างถูกต้อง

○ ผู้ปรารถนาความสงบ เบิกบานเป็นสุข และความมีปัญญาเห็นอะไรๆ

โดยชอบ จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการจิตและจำเป็นต่อวชิรกรรมหลักของ
พระพุทธศาสนา จึงจะได้ผลสมดังปรารถนานั้น

○ ข้อว่า จิตที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างถูกต้อง จะเป็นจิตที่มีความสงบเยือก
เย็นเป็นสุข และมีปัญญาในสิ่งที่ควรรู้ เห็นในสิ่งที่ควรเห็น เช่น รู้ความถูก
ความผิด ความควรความไม่ควรและรู้วิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขหรือส่งเสริมเรื่อง
ทั้งหลาย โดยไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจอารมณ์กิเลส

เช่น ไม่จำเป็นต้องโลภจึงจะขยันหมั่นเพียรประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้
ทรัพย์สินเงินทอง ไม่จำเป็นต้องโกรธจึงจะวาทกล่าวตักเตือน หรือลงโทษผู้
ที่กระทำความผิด ไม่จำเป็นต้องหลงจึงจะสามารถทำเหมือนไม่รู้ไม่เห็น
สิ่งที่ไม่ควรรู้ไม่ควรเห็นเสียได้

○ กำลังที่เกิดจากกิเลสคือโลภะ หรือ โทสะ หรือโมหะไม่ใช่อะไรอย่างเดียวกับ
การปฏิบัติอย่างถูกต้องที่เกิดมาจากปัญญา อันเห็นถูกเห็นผิดในเรื่อง
ทั้งหลาย ทั้งยังแตกต่างกันเป็นอันมาก

**กำลังที่เกิดแล้วเพราะกิเลสทำให้การปฏิบัติต่อเรื่องราวทั้งหลาย
เป็นไปอย่างผิดพลาดโดยมาก แต่ความรู้การควรไม่ควรที่เกิดจาก
ปัญญา ทำให้การปฏิบัติต่อเรื่องราวทั้งหลายเป็นไปอย่างถูกต้องไม่
ผิดพลาด**

เมื่อต้องการปฏิบัติต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหลายให้ได้ถูกต้องเสมอ จึง
จำเป็นต้องบริหารจัดการตามหลักของพระพุทธศาสนา ให้กิเลสลดน้อยลง
อารมณ์ลดน้อยลง จิตใจสงบเยือกเย็น และปัญญาเจริญยิ่งขึ้น

**○ กิเลส คือความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นโรคร้ายทางใจ ที่
มิได้ร้ายน้อยกว่าโรคร้ายทางกายที่ร้ายที่สุด เมื่อโรคร้ายเกิดขึ้น
แล้วไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ จำเป็นต้องรักษา มิฉะนั้นก็จะ
กำเริบ ทำให้ตายถ้าเป็นโรคทางกายและถึงทำให้เสียผู้เสียคนถ้า
เป็นโรคทางใจ**

○ คนที่เสียก็คือคนที่ตายแล้วในทางชื่อเสียงและทางคุณงามความดี จะ
กล่าวว่า โรคร้ายทางใจมีโทษร้ายแรงยิ่งกว่าโรคร้ายทางกายก็ไม่ผิด

เพราะผู้ตายไปจริงๆ ด้วยโรคร้ายทางกายนั้น ดีกว่าที่ผู้ตายแล้วในทาง
ชื่อเสียงและคุณงามความดี

โรคร้ายทางใจ กิเลส คือความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่ไม่ได้รับการ
ขัดเกลาแก้ไข จะทำให้เสียผู้เสียคนหรือตายทั้งเป็นได้จริง ผู้ที่ไม่ประสงค์
จะได้ชื่อว่าเป็นคนตายทั้งเป็น คือเสื่อมเสียทั้งชื่อเสียงเกียรติยศคุณงาม
ความดี

จึงจำเป็นต้องศึกษาและปฏิบัติเพื่อขัดเกลาแก้ไข ความโลภ ความโกรธ
ความหลง ที่มีอยู่ในใจของสามัญชนทุกคน แตกต่างกันแต่เพียงมากหรือน้อยเท่านั้น